

บทคัดย่อ

Project Code: PDF/0922541

โครงการวิจัย: ภูมิปัญญาชาวป่าเมี่ยง (ชา) เกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อการจัดการลุ่มน้ำที่สูงภาคเหนือ ประเทศไทย

หน่วยงาน: นายพรชัย ปรีชาปัญญา สถาบันวิจัยลุ่มน้ำดอยเชียงดาว กลุ่มลุ่มน้ำ
ส่วนวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมป่าไม้ สำนักวิชาการป่าไม้ กรมป่าไม้
นายพงษ์ศักดิ์ สหุณาพ
ภาควิชาวนวัฒนวิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

E-mail Address: pepe@loxinfo.co.th

ระยะเวลาที่ทำงานวิจัย: เริ่ม 1 กรกฎาคม 2541 สิ้นสุด 30 มิถุนายน 2542

วัตถุประสงค์: การศึกษาภูมิปัญญาชาวป่าเมี่ยง นำมาผสมผสานกับวิทยาศาสตร์การจัดการลุ่มน้ำที่จัดเก็บในระบบที่ถาวร ตรวจสอบ และอยู่ในรูปแบบที่แสดงได้ และวิเคราะห์องค์ความรู้ที่เหมาะสมและเสนอแนวทางวิจัย

วิธีการ: รวบรวมข้อมูลที่ประกอบไปด้วยความรู้ชาวบ้านเกี่ยวกับความหลากหลายของพืชและสัตว์ และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นท่ามกลางชีวภาพและสิ่งที่ไม่มีชีวิตอื่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับบรรยากาศ ไกล่ผิวดิน การหมุนเวียนของน้ำ และการชะล้างพังทลายของดิน โดยการสอบถามจากผู้รู้ซึ่งเชื่อว่าเป็นตัวแทนของประชาชนในหมู่บ้าน ตรวจสอบเอกสารงานวิทยาศาสตร์การจัดการลุ่มน้ำ และจัดเก็บด้วยระบบฐานข้อมูล ตัวแทนของข้อมูลจากตัวแทนชาวป่าเมี่ยงถูกทดสอบด้วยการสัมภาษณ์คนส่วนใหญ่ในหมู่บ้าน

ผล: ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าภูมิปัญญาที่ได้มีเหตุผล คาดการณ์ได้ และประกอบไปด้วยวิธีการซึ่งเป็นตัวแทนของความรู้ของคนส่วนใหญ่ ความรู้ที่ผสมผสานกับวิทยาศาสตร์การจัดการลุ่มน้ำมีประสิทธิภาพในการปรับปรุงความยั่งยืนของระบบนิเวศลุ่มน้ำที่สูง

ข้อเสนอแนะ: ผลงานให้คำแนะนำที่มีคุณภาพที่เข้าใจระบบนิเวศลุ่มน้ำที่สูง และเสนอแนวทางในการวิจัยซึ่งน่าจะมีความเหมาะสม

คำศัพท์: ป่าเมี่ยง การจัดการลุ่มน้ำ ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ความหลากหลายทางชีวภาพ

ABSTRACT

Project Code: PDF/0922541

Project Title: MIANG (TEA) FARMERS' KNOWLEDGE ABOUT BIODIVERSITY FOR
HIGHLAND WATERSHED MANAGEMENT OF NORTHERN THAILAND

Investigators: Dr Pornchai Preechapanya, Chiang Dao Watershed Research Station,
Watershed Subsection, Forest Environmental Research and Development
Section, Forest Research Office, Royal Forest Department.

Dr Pongsak Sahunalu,

Silviculture Department, Faculty of Forestry, Kasetsart University

E-mail Address: pcpc@loxinfo.co.th

Project Period: 1 July 1998 – 30 June 1999

Objective: The study on the *miang* tea farmers' knowledge and watershed management sciences. A combined knowledge base was created in terms of hierarchies and text statements and stored in a durable, accessible and transparent form.

Methodology: To investigated relating to how farmers presently manage their watershed ecosystems and the underlying biodiversity of the plants and animals and the interactions occurring among biotic components. The knowledge acquired from key informants was evaluated in terms of its representativeness of the knowledge of the community as a whole and the extent to which it was complementary or contradictory to scientific knowledge. The extent to which indigenous and scientific knowledge could be usefully combined was investigated.

Results: The research demonstrated that the indigenous ecological knowledge collected from key informants was explanatory, predictive and of technical relevance. It was also representative of most of the farmers in the community. The combination of indigenous and scientific knowledge provided a more powerful resource for improving the sustainability of the highland watershed ecosystem than using either knowledge system alone but required further quantification for solid management recommendations to be formulated.

Suggestions/Further Implication/Implementation: The knowledge elicited had a useful role to play in furthering scientific understanding about the ecosystem and suggested new lines of research that may be more appropriate for promoting incremental change to watershed systems than extending conventional technology packages involving watershed management science.

Keywords: Jungle Tea, Watershed Management, Indigenous Knowledge, Biodiversity